

[Ministeren for Grønland]

stemændenes vedkommende fortsat er staten, der er aftalepart, ligesom det er hjemmestyret for så vidt angår hjemmestyrets og kommunernes tjenestemænd. Efter lovforslaget kan aftalenævnet bemyndiges til at forhandle og indgå aftaler på tjenestemandsområdet på statens vegne. En tilsvarende bemyndigelse er forudsat givet af Grønlands hjemmestyre for så vidt angår forhandlinger vedrørende hjemmestyrets og kommunernes tjenestemænd. Ved dette forslag er lovforslagets intention – en samordning af den grønlandske lønpolitik på det offentlige arbejdsmarked – udstrakt til også at omfatte tjenestemænd.

Jeg tror, at der med dette lovforslag er skabt en ramme for fremtidige lønforhandlinger på det offentlige arbejdsmarked i Grønland, der vil sikre en harmonisk og rimelig lønudvikling til gavn for det grønlandske samfund. Det er klart, at ingen – heller ikke i Grønland – kan være interesseret i en konkurrence mellem de offentlige arbejdsgivere om den forhåndenværende arbejdskraft baseret på uligheder i lønvilkårene. Selv om jeg ikke er blind for, at aftalenævnets succes i høj grad afhænger af en i princippet frivillig medvirken fra såvel staten som hjemmestyret og kommunerne til at koordinere deres synspunkter om den fremtidige lønpolitik i Grønland, er jeg dog af den opfattelse, at der med etableringen af dette aftalenævn er tilvejebragt et instrument, der vil vise sig at kunne fungere i praksis.

Jeg skal derfor tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov for Grønland om forbud mod indførsel og fremstilling af motorcykler.

(Lovforslag nr. L 172).

På baggrund af en række klager over motorcyklisters hensynsløse kørsel drøftede Grønlands landsråd på sin efterårssamling i 1978 mulige foranstaltninger til imødegåelse heraf.

Der gælder i de grønlandske kommuner en hastighedsbegrænsning på 40 km i timen for kørsel med motorkøretøj, herunder motorcykel. Denne hastighedsbegrænsning, der

er fastsat under hensyntagen til de grønlandske vejes beskaffenhed, respekteres imidlertid kun i begrænset omfang af motorcyklister, der ved for stor fart og ved hensynsløs kørsel i øvrigt udgør en alvorlig fare i trafikken.

For på lidt længere sigt at opnå en effektiv løsning på problemerne vedtog landsrådet at henstille, at der blev søgt gennemført et forbud mod indførsel af motorcykler til Grønland.

I overensstemmelse med landsrådets vedtagelse foreslås det i lovforslaget, at motorcykler ikke må indføres til Grønland, ligesom det foreslås, at motorcykler ikke må fremstilles i Grønland.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg herved tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Bertel Haarder (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om budgetteringsrammer til nedbringelse af statens udgifter med mindst 11 pct. senest i 1983.

(Beslutningsforslag nr. B 84).

Forslaget er en nyskabelse i dansk politik. Hvis det vedtages, vil det betegne en milepæl i dansk parlamentarismes historie.

Med bevillingsmagten i hånden gennemtvang folketinget i forrige århundrede sin vilje på tværs af en genstridig regering og banede vejen for parlamentarismen. Nu – næsten 100 år senere – må folketinget generobre bevillingsmagten, som administrationen reelt har overtaget.

Den hidtidige fremgangsmåde

Folketinget har hidtil hvert år afventet regeringens finanslovsforslag, der ifølge grundlovens § 45, stk. 1, skal fremsættes senest fire måneder før finansårets begyndelse. Eventuelle ændringsforslag vedtages normalt et par uger før de skal træde i kraft.

Denne korte tidshorisont lægger hvert år snævre grænser for, hvad der realistisk kan gennemføres af ændringer.

På kort sigt vil folketinget altid være bundet af

[Bertel Haarder]

1. overenskomster og aftaler, man ikke kan nå at opsiges og genforhandle,
2. love og cirkulærer, som man ikke kan nå at ændre,
3. hensynet til de berørte forbrugere og producenter af offentlige ydelser, som i god tro har indrettet sig på ordningerne, som de er, og som derfor anstændigvis bør have god tid til at omstille sig.

Derfor har de hidtidige sparebestræbelser fået så ringe resultater. Hvert år har det været for sent. Man har ikke haft den procedure, der skulle til for at fremkalde de nødvendige beslutninger i rette tid.

Finanslovsforslagene indeholder ganske vist nogle såkaldte budgetoverslag for de tre næstfølgende finansår. Men der kan ikke stilles ændringsforslag til dem, og de indgår derfor ikke i debatten i nævneværdig grad.

Nærværende forslag tilsigter at give folketingsrådet det redskab i udgiftspolitikken, der så oplagt har været savnet de senere år, og som for længst er indført i de kommunale råd.

Den aktuelle nødvendighed

I 50'erne og 60'erne var prioriteringen af de offentlige udgifter i hovedsagen et spørgsmål om, hvilke områder der skulle først i køen og have flere penge.

I 70'erne er vi kørt videre efter den gamle recept. Dels af vane, dels fordi stadig stærkere interesser har ønsket det sådan. Men nu går det ikke længere.

70'erne satte rekord, både når det gælder offentlig vækst, og når det gælder højlydte klager over uopfyldte offentlige behov. Årsagen har næppe været stigning i behovene, men snarere styrkelsen af de organiserede grupper, der lever af at opfylde dem.

Samtidig har vi i 70'erne set en stærk begrænsning af den økonomiske vækst samtidig med, at vi har pådraget os en kæmpe-mæssig valutagæld, der nødvendiggør en særlig hensyntagen til de konkurrenceudsatte erhverv. Den offentlige vækst må ikke blot standses, men afløses af en vis reduktion i de offentlige udgifter, for at denne sektor kan yde sit bidrag til genrejsningen af landets økonomi.

Påstanden om, at alternativet til offentlig vækst er arbejdsløshed, hører hjemme i religionernes verden. Der mangler allerede i dag arbejdskraft i store dele af de konkurren-

ceudsatte erhverv samt i DSB, postvæsenet, politiet m. v. At der samtidig er stor arbejdsløshed, er blot et tegn på, at arbejdsmarkedspolitikken føres lige så dårligt som den økonomiske politik i øvrigt.

Vi slipper altså ikke uden om at måtte foretage nogle smertelige prioriteringer inden for den offentlige sektor. Der må vælges. Der må findes billigere løsninger. Mekanismerne må ændres. Ellers bliver der heller aldrig råd til noget nyt.

Nærværende forslag udgør – sammen med forslaget om større lokal selvbestemmelsesret over det offentlige serviceniveau – venstres oplæg til en gennemgribende udgiftsreform, som jeg herved anbefaler til velvillig behandling.

Svend Erik Hovmand (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om større lokal selvbestemmelsesret over det offentlige serviceniveau.

(Beslutningsforslag nr. B 85).

Som et nødvendigt led i begrænsningen af de offentlige udgifter indgår den kommunale sektor.

I lyset af den økonomiske udvikling siden forhandlingerne om de kommunale budgetter i sommeren 1979 bør der nu søges opnået forståelse for en udgiftsramme på et lavere niveau, således at den samlede realudgift de nærmestfølgende år forbliver uændret i forhold til 1980-budgetterne. Desuden bør der ske en yderligere reduktion i mulighederne for forbrug af de likvide reserver.

Som forudsætning for denne ændrede økonomiske udvikling i den kommunale sektor må der på en lang række områder sikres kommunerne en større selvbestemmelsesret med hensyn til fastlæggelsen af det lokale offentlige serviceniveau.

Venstre ønsker ikke, at amter og kommuner skal »sættes under administration« af staten, eller at der gennemføres »firkantede« restriktioner i form af ansættelsesstop, anlægsstop m. v., men derimod, at kommunernes beslutningsfrihed styrkes inden for den overordnede økonomiske ramme, som nødvendigvis må overholdes.

Denne tankegang, som meget klart er kommet til udtryk i den offentlige debat om-